

ПРОГРАМА 4.

СПРИЯННЯ РОЗВИТКУ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В ХАРКІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Формування сприятливого підприємницького середовища є одним із головних завдань діяльності Харківської обласної державної адміністрації.

Сфера підприємництва – це важлива сфера розвитку економіки держави та регіону. Підприємці беруть на себе відповідальність та ризики ведення підприємницької діяльності та створюють матеріальні й нематеріальні блага, які є основою благополуччя країни, формують значну частину податкових надходжень державного та місцевого бюджетів.

Програма розвитку малого та середнього підприємництва у Харківській області має на меті створення сприятливих умов для розвитку малого та середнього підприємництва шляхом спрямування дій місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, суб'єктів підприємництва, громадських організацій та об'єднань підприємців для підвищення їх ролі у вирішенні завдань соціально-економічного розвитку та забезпечення конкурентоспроможності області.

Помітне місце серед місцевих інституцій, діяльність яких спрямована на сприяння розвитку бізнесу, посідає ХАРКІВСЬКИЙ РЕГІОНАЛЬНИЙ ФОНД ПІДТРИМКИ ПІДПРИЄМНИЦТВА (далі – Фонд).

Метою діяльності Фонду є створення сприятливих умов для розвитку малого та середнього бізнесу в Харківській області шляхом забезпечення фінансово-кредитної, методичної, освітньої та організаційної підтримки підприємців Харківщини. Основні напрями діяльності Фонду враховують головні пріоритети та цілі Стратегії розвитку Харківської області:

1. Реалізація комплексної навчально-освітньої програми «Школа малого бізнесу» та «Школа розвитку управлінських компетенцій».
2. Фінансово-кредитна та матеріально-технічна підтримка суб'єктів підприємницької діяльності.
3. Інформаційно-консультативна підтримка суб'єктів малого і середнього підприємництва та об'єктів інфраструктури підтримки підприємництва, забезпечення роботи онлайн-консультаційного центру для підприємців.
4. Сприяння розвитку інфраструктури підтримки малого та середнього підприємництва (бізнес-центрів, інформаційно-консультаційних центрів, бізнес-інкубаторів тощо).

Однією із основних задач підтримки підприємництва в Харківській області є організація співробітництва із міжнародними організаціями та фондами, зокрема EU Horizon2020, EU COSME,

USAID, Європейським банком реконструкції та розвитку (далі – ЄБРР), Міжнародним фондом «Відродження» тощо.

У рамках програми EU4Business за підтримки ЄБРР є створення мережі з 15 регіональних центрів підтримки бізнесу. Основною функцією офісу підтримки малого та середнього підприємництва є надання бізнес-консультацій та інформування представників малого та середнього бізнесу і створення відповідного середовища задля їх подальшого розвитку та зростання потенціалу. Заявлені цілі будуть досягнуті при цільовій консультативній підтримці. У представників бізнесу з'явиться можливість брати участь у секторальних тренінгах, торгових ярмарках, воркшопах, семінарах та інших заходах. Офіс підтримки виступить як посередник, координатор та контактний центр, де підприємці зможуть отримати детальну інформацію щодо існуючих програм та інструментів задля розвитку бізнесу.

Для суб'єктів господарювання області на період до 2020 року діє Європейська програма малого та середнього підприємництва COSME, яка є одним із інструментів міжнародної підтримки для зростання конкурентоспроможності підприємницького середовища.

Програма COSME складається з 25 підпрограм, які класифіковано за такими напрямками: полегшення виходу на зовнішні ринки; поліпшення умов для конкурентоспроможності; формування культури ведення бізнесу. Серед програм підтримки є: Європейська мережа підприємств EEN, Еразмуз для молодих підприємців, Інтернаціоналізація кластерів МСП, розвиток туризму, полегшення доступу до державних закупівель тощо.

Програма складається з 8 напрямів, які включають в себе:

1. **Фінансово-кредитна та матеріально-технічна підтримка підприємництва.** У сфері фінансово-кредитної та матеріально-технічної підтримки, поряд з банками та інвестиційними компаніями, в області діють інші фінансові установи, мікрокредитні лінії тощо. Особливе значення для суб'єктів підприємництва має майнова підтримка, участь у конкурсах високоефективних інвестиційних проєктів, пільгове кредитування. Усе це вимагає створення відповідного потенціалу у фінансовому секторі та активної апробації конкретних інструментів та механізмів кредитування, які об'єднують фінансові ресурси приватного та державного секторів.
2. **Розвиток інфраструктури малого та середнього підприємництва.** Подальше формування та розвиток інфраструктури малого та середнього підприємництва є важливою умовою забезпечення фінансової, матеріально-технічної, інформаційної, консультативної та кадрової підтримки. Однією з головних функцій інститутів інфраструктури є надання допомоги суб'єктам господарювання на початковому етапі діяльності в подоланні труднощів, пов'язаних із відсутністю достатніх знань із питань ведення бізнесу, управлінського

- досвіду, комерційної інформації, доступу до кредитів тощо.
3. **Інформаційно-маркетингова підтримка.** Ефективність впровадження нових організаційних форм підприємницької діяльності, використання підприємцями грантової, пільгової кредитної та інших форм підтримки значною мірою визначається організацією інформаційної підтримки (інформування підприємців), тобто маркетинговою підтримкою підприємництва (проведення інформаційно-аналітичних заходів на обласному рівні, відстеження та аналіз динаміки впровадження нововведень).
 4. **Сфера надання адміністративних послуг.** У Харківській області здійснюють діяльність 34 центри надання адміністративних послуг, які надають адміністративні послуги фізичним та юридичним особам. Проведення заходів щодо покращення роботи центрів надання адміністративних послуг та реформування системи надання адміністративних послуг на сьогодні залишається однією з найважливіших складових дерегуляції послуг та створення сприятливого бізнес-клімату.
 5. **Сприяння залученню міжнародної технічної допомоги у сферу підтримки та розвитку малого та середнього підприємництва.** Одним із джерел фінансування розвитку малого та середнього бізнесу є надходження міжнародної технічної допомоги (далі – МТД) від організацій - донорів. З метою залучення МТД для розвитку малого та середнього бізнесу Харківської області та підвищення рівня впровадження проектів/програм міжнародних донорських організацій обласною державною адміністрацією проводиться робота за такими напрямками: налагодження співробітництва з міжнародними донорськими організаціями; координація чинних проектів/програм МТД в області; підвищення ефективності залучення МТД. Пріоритетні програми:
 - EU COSME – європейська програма підтримки малого та середнього бізнесу;
 - EU HORIZON 2020 MSE – програма фінансування досліджень та інновацій в ЄС;
 - EU 4BUSINESS – подовження дії програми «Підтримка України з боку ЄС у відновленні економіки» (EU SURE);
 - USAID – Агентство США з міжнародного розвитку.
 6. **Підготовка кадрів.** Вирішення проблем розвитку малого та середнього підприємництва в області неможливе без створення розгалуженої системи підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів для цього сектора економіки. Програмою передбачається створення системи підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів малого та середнього підприємництва. Харківською адміністрацією проводяться заходи із забезпечення постійного доступу підприємців до

джерел необхідних професійних знань через утворення на місцях мережі спеціалізованих навчальних центрів початкової підготовки підприємців та підвищення їх кваліфікації, запровадження постійно діючих курсів та спеціалізованих семінарів, системи дистанційного навчання, забезпечення перепідготовки управлінських кадрів для сфери підприємництва.

7. **Підтримка програм зайнятості.** Сприяння розвитку підприємницької ініціативи у незайнятого населення. З метою сприяння розвитку малого та середнього підприємництва в Харківській області ведеться постійна системна інформаційно-роз'яснювальна робота щодо орієнтування населення на започаткування ними власної справи шляхом: проведення профінформаційних семінарів з основ підприємництва, групових профконсультаційних семінарів; надання безоплатних індивідуальних і групових консультацій з питань організації та провадження підприємницької діяльності; одноразової виплати допомоги по безробіттю для відкриття власної справи. Метою програми є реалізація державної політики зайнятості населення з метою залучення громадян до підприємницької діяльності та створення умов для самозайнятості.

8. **Розвиток страхового ринку.** Суспільне виробництво в цілому і кожне господарське формування окремо, а також життєдіяльність людини носять об'єктивно ризиковий характер. Страхування є одним із елементів системи заходів з попередження, подолання і відшкодування втрат. Вирішення проблем розвитку страхового ринку сприяє зменшенню наслідків страхових подій, ефективності процесу формування, розміщення та використання страхових резервів. Метою програми є розвиток регіонального ринку страхових послуг та координація страхової діяльності та забезпечення надійного страхового захисту суб'єктів підприємницької діяльності та соціального захисту населення.